

skatteministeren, 3 spørgsmål til beskæftigelsesministeren, 4 spørgsmål til fødevarerministeren, 1 spørgsmål til forsvarsministeren, 1 spørgsmål til indenrigs- og sundhedsministeren, 1 spørgsmål til kulturministeren, 3 spørgsmål til miljøministeren, 1 spørgsmål til videnskabsministeren, 1 spørgsmål til socialministeren, 1 spørgsmål til trafikministeren, 1 spørgsmål til udenrigsministeren, 1 spørgsmål til undervisningsministeren og 1 spørgsmål til økonomi- og erhvervsministeren, som disse har besvaret. Nogle af udvalgets spørgsmål og svarene herpå er optrykt som bilag til betænkningen.

3. Indstillinger og politiske bemærkninger

Udvalget indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de stillede ændringsforslag.

1. Lovforslagets gennemførelse vil indebære en styrkelse og præcisering af borgernes og virksomhedernes retssikkerhed på et område, som har stor praktisk betydning, og som ikke tidligere har været reguleret i ét samlet regelsæt. Med de foreslåede regler vil der således blive sat nogle klare rammer for forvaltningens virksomhed bl.a. i tilfælde, hvor myndighederne uden forudgående retskendelse kan opnå adgang til private boliger og virksomheder, og i tilfælde, hvor private er forpligtet til at meddele oplysninger til en forvaltningsmyndighed.

Ud over at lovforslaget vil skabe grundlag for større retssikkerhed for den enkelte borger og virksomhed, lægger udvalget afgørende vægt på, at der fortsat vil være en effektiv kontrol med overholdelsen af regler på de enkelte lovgivningsområder. Den enkeltes retssikkerhed må således afvejes over for samfundets interesse i at kunne håndhæve overholdelsen af lovgivningen (den »kollektive« retssikkerhed). Opgaven er at sikre en rimelig balance mellem disse hensyn.

Udvalget finder, at lovforslaget – sammenholdt med de svar, som justitsministeren har afgivet på udvalgets spørgsmål, og justitsministerens ændringsforslag – er udtryk for en sådan balance.

2. Udvalget har i den forbindelse noteret sig, at en række ministerier, som administrerer væsentlige forvaltningsområder, over for udvalget har givet udtryk for, at der også fremover vil kunne gennemføres en effektiv kontrol samtidig med, at de berørte borgeres og virksomheders retssikkerhed varetages.

Beskæftigelsesministeren har således tilkendegivet, at lovforslaget ikke vil indebære forringelser af Arbejdstilsynets muligheder for at udøve sine kontrolfunktioner på arbejdspladserne. Fødevarerministeren har tilkendegivet, at lovforslaget ikke vil indebære forringelse i kontrolmulighederne på fødevarerområdet. Tilsvarende har miljøministeren oplyst, at man i almindelighed på miljøområdet vil kunne fortsætte den praksis, som man hidtil har haft med hensyn til arbejdsdelingen mellem miljømyndigheder og politiet, og at der dermed ikke vil ske en forringelse af kontrolmulighederne. Endelig har skatteministeren oplyst, at der heller ikke forventes en forringelse af skatte- og afgiftskontrollen.

3. Udvalget har endvidere noteret sig, at lovforslaget indebærer en opretholdelse af de kontrolmuligheder m.v., som i dag findes i lovgivningen på det enkelte område, og som indeholder hjemmel til at opnå adgang til private boliger og virksomheder i kontrol- og tilsynsøjemed.

Udvalget er herunder enig i det grundsynspunkt, som lovforslaget bygger på, og som går ud på, at de nævnte kontrolmuligheder er nødvendige som følge af hensynet til at kunne føre en effektiv kontrol med lovgivningen på de enkelte forvaltningsområder, og at hensynet til borgernes og virksomhedernes retssikkerhed i første række bør varetages gennem processuelle regler – dvs. regler om bl.a. fremgangsmåden ved gennemførelse af kontrolbesøg m.v. Det er netop sådanne regler, det foreliggende lovforslag lægger op til.

4. Særlig med hensyn til pligten til at give forudgående underretning om kontrolbesøg m.v. finder udvalget anledning til at fremhæve, at der er tale om et retssikkerhedsmæssigt fremskridt i forhold til gældende lovgivning.

Det er samtidig af afgørende betydning, at forvaltningsmyndighedernes pligt til at underrette parten forud for gennemførelsen af et tvangsindgreb kan fraviges i en række tilfælde, hvor væsentlige hensyn taler for det, som f.eks. hensynet til menneskers og dyrs sundhed.

I den forbindelse har udvalget bl.a. noteret sig, at de berørte forvaltningsmyndigheder fortsat kan undlade at varsle kontrolbesøg, der har til formål at kontrollere et øjebliksbillede, herunder eksempelvis, når Arbejdstilsynet skal kontrollere de aktuelle arbejdsmiljømæssige forhold på en virksomhed. Udvalget har endvidere noteret